

Tomasz Barankiewicz, Jadwiga Potrzeszcz
Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

Antoni Kość (1949–2011)

Ks. prof. zw. dr hab. Antoni Kość SVD zmarł 7.12.2011 r. w Lublinie we wczesnych godzinach porannych. Był kierownikiem Katedry Teorii i Filozofii Prawa na Wydziale Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, wieloletnim prodziekanem tego wydziału, wiceprezesa Towarzystwa Naukowego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, członkiem Komisji Prawniczej Polskiej Akademii Nauk, Oddział w Lublinie, teoretykiem i filozofem prawa, wybitnym znawcą prawa chińskiego, japońskiego i koreańskiego.

Antoni Kość urodził się 12.05.1949 r. w Rokietnicy koło Jarosławia. Po ukończeniu Szkoły Podstawowej w Rokietnicy od 1.09.1963 r. kształcił się w I Liceum Ogólnokształcącym im. Stanisława Konarskiego w Rzeszowie, gdzie zdał maturę w 1967 r. Szkoła ta ma bogatą tradycję, dawała zawsze solidne wykształcenie i kształtowała u wychowanków postawę patriotyzmu.

Po maturze wstąpił do Seminarium Diecezjalnego w Przemyślu, gdzie wyróżniał się w nauce języków obcych. Jednak po czterech latach w przekonaniu, że mógłby raczej w przyszłości pracować na misjach, zgłosił się do Misyjnego Seminarium Duchownego Zgromadzenia Słowa Bożego (*Societas Verbi Divini*) w Pieniężnie. Po uzyskaniu tytułu magistra teologii w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim (1974) i przyjęciu święceń kapłańskich (1974) w Pieniężnie udał się do pracy misyjnej w dalekiej Japonii. W latach 1974–1976 studiował język japoński w Center for Japanese Studies w Kamakura k. Tokio oraz pracował w szkole niedzielnej, ucząc dzieci japońskie języka angielskiego. W latach 1976–1978 studiował

prawo w Sophia University w Tokio, a następnie kontynuował swoje studia prawnicze na Wydziale Prawa Uniwersytetu Alberta-Ludwika we Fryburgu Bryzgowijskim w Niemczech w latach 1978–1982. W 1982 r. na tymże uniwersytecie uzyskał stopień naukowy *doctor iuribus utriusque* na podstawie rozprawy doktorskiej *Recht und Sittlichkeit im sozialistischen Staat, dargestellt am Beispiel Polens* (Freiburg 1982) napisanej pod kierunkiem prof. Alexandra Hollerbacha. Warto dodać, co ważne w sposobie myślenia o filozofii prawa Antoniego Kościa, że Alexander Hollerbach był uczniem Erika Wolfa, ucznia Gustawa Radbrucha. Antoni Kość w latach 1982–1983 odbył także studium prawa anglo-amerykańskiego w Chicago University w USA.

Po powrocie do Japonii w latach 1983–1988 pracował na stanowisku Professor of Laws w Nanzan University w Nagoya, wykładając i publikując w języku japońskim. W latach 1988–1989 studiował uzupełniająco prawo kanoniczne na Uniwersytecie Gregoriańskim w Rzymie. W latach 1989–1990 studiował język koreański w Yonsei University w Seoulu w Korei, a w latach 1991–1993 pracował na stanowisku Professor of Laws w Seoul National University i w Sogang University w Seulu w Korei. Po latach nauki i pracy w krajach Dalekiego Wschodu żartował czasami, że w trakcie studiów i pisania doktoratu język niemiecki można było odczuć jako trzykrotnie lżejszy od języka japońskiego, zaś języka angielskiego nie należy w ogóle traktować jak język obcy.

Ksiądz profesor Antoni Kość pracę w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim rozpoczął 1.10.1994 r. na stanowisku asystenta na Wydziale Prawa, Prawa Kanonicznego i Świeckiego. Od 1.10.1996 r. pracował na stanowisku adiunkta. Stopień naukowy doktora habilitowanego nauk prawnych, w zakresie filozofii prawa, uzyskał po kolokwium habilitacyjnym 18.06.1998 r. na podstawie rozprawy *Prawo a etyka konfucjańska w historii myśli prawnej Chin* (Lublin 1998). Od 1.01.1999 r. był kierownikiem nowo utworzonej Katedry Teorii Państwa i Prawa (od 2000 r. – Katedra Filozofii Prawa, od 2009 r. – Katedra Teorii i Filozofii Prawa) w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II. Od 1.02.2000 r. był zatrudniony na stanowisku profesora nadzwyczajnego tego uniwersytetu. Tytuł naukowy profesora nauk prawnych uzyskał w 22.03.2002 r. na podstawie rozprawy *Filozoficzne podstawy prawa japońskiego w perspektywie historycznej* (Lublin 2001). Od 15.02.2004 r. był zatrudniony na stanowisku profesora zwyczajnego, zaś od 1.10.2008 r. na stanowisku profesora zwyczajnego na podstawie mianowania.

W Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II ksiądz profesor Antoni Kość pełnił wiele funkcji. W latach 2000–2008 pełnił funkcję prodziekana Wydziału Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji. W latach 2005–2008 pełnił funkcję dyrektora Instytutu Ogólnych Nauk o Prawie. Był redaktorem naczelnym „Roczników Nauk Prawnych” (2001–2005), zastępcą redaktora naczelnego (od 2006 r.) oraz sekretarzem redakcji (1998–2001) tego prawniczego czasopisma naukowego. W latach 2001–2004 pełnił funkcję członka zarządu, w latach 2004–2010 skarbnika, a od 2010 r. wiceprezesa Towarzystwa Naukowego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Za szczególne osiągnięcia w pracy naukowej, dydaktycznej i administracyjnej był wielokrotnie nagradzany przez Rektora KUL. Otrzymał także List gratulacyjny dla Promotora w związku z wyróżnieniem rozprawy doktorskiej Jadwigi Potrzyszcz w III Konkursie im. Prof. Zygmunta Ziemińskiego (Poznań, 27.04.2007 r.).

W ostatnim czasie bardzo cenił sobie także podjęcie współpracy na stanowisku profesora zwyczajnego w Uniwersytecie Rzeszowskim. W Rzeszowie był też członkiem Rady Naukowej Prawniczych Warsztatów Naukowych zorganizowanych w ramach Towarzystwa Naukowego Organizacji i Kierownictwa, Oddział w Rzeszowie. Ksiądz

profesor Antoni Kość miał w Rzeszowie grono przyjaciół, rodzinę i wiele dobrych wspomnień z lat młodości. To w Rzeszowie w wieku 14 lat spotkał człowieka, który wywarł duży wpływ na rozwój jego osobowości – katechetę, ks. Walentego Bala, absolwenta I Liceum Ogólnokształcącego im. Ks. Stanisława Konarskiego. Jak wspominał ksiądz profesor Antoni Kość, ks. Bal był człowiekiem o zdrowych zasadach życia i wiary. Był dobrze wykształcony, znał się na żartach, znał również język młodzieży, uczył hartu ducha i dążenia do rzeczy wielkich. Swoich wychowanków uczył dumy z ich *Alma Mater* w czasach, gdy używanie imienia patrona było zakazane.

W ostatnim roku życia ksiądz profesor Antoni Kość został zaproszony, jako członek Rady Naukowej, do współpracy z Centrum Studiów Azji Wschodniej Uniwersytetu Gdańskiego. Został także członkiem Komitetu Redakcyjnego „Gdańskich Studiów Azji Wschodniej”, a w ostatnim czasie członkiem Rady Naukowej czasopisma „Metryka”, którego pierwszy numer opublikowany został krótko po jego śmierci.

Dorobek naukowy księdza profesora Antoniego Kościa jest bogaty, ale warto podkreślić, że dominuje w nim badanie problematyki relacji prawa, moralności, państwa i religii. Już w swojej rozprawie doktorskiej autor prezentuje zagadnienie relacji prawa i moralności z okresu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. W pracy tej stawia tezę, że polskie prawo nie harmonizuje nawet z deklarowaną w tym czasie etyką socjalistyczną. Monografia ta po udoskonaleniach i aktualizacji ukazała się w 1986 r. w języku japońskim pt. *Porando ni okeru ho to dotoku (Contemporary Law and Morality in Poland)* (Nagoya 1986). W głównym nurcie badań powstały jeszcze trzy inne monografie. Po powrocie do Polski opublikował monografię *Historyczne modele relacji prawa, państwa i religii w niemieckiej filozofii prawa* (Lublin 1995). Następnie powstała monografia *Prawo a etyka konfucjańska w historii myśli prawnej Chin*. W rozprawie tej autor argumentuje na rzecz tezy, iż w historii Chin główną rolę w życiu społecznym pełniła etyka konfucjańska. W tym kontekście prawo było uważane za fenomen zajmujący się negatywną stroną życia społecznego, degeneracją natury ludzkiej. Prawo w stosunku do etyki konfucjańskiej pełniło więc rolę wyłącznie negatywną i subsydiarną. W dorobku naukowym księdza profesora Antoniego Kościa znaczące miejsce zajmuje monografia *Filozoficzne podstawy prawa japońskiego w perspektywie historycznej* (Lublin 2001). Napisał także podręcznik akademicki obejmujący podstawowe zagadnienia z zakresu filozofii prawa – *Podstawy filozofii prawa* (Lublin 1998). Problematykę relacji prawa i moralności poruszał też w licznych artykułach publikowanych w czasopiśmie krajowych i zagranicznych. Publikował w językach: japońskim, koreańskim, niemieckim, angielskim i polskim.

Ksiądz profesor Antoni Kość wypromował 9 doktorów, 112 magistrów (w tym 18 w Japonii). Recenzował rozprawy doktorskie, habilitacyjne i profesorskie. Sporządził także jedną recenzję na okoliczność przyznania doktoratu *honoris causa* Jego Eminencji Tarcisio Kardynała Bertone, Sekretarza Stanu Jego Świątobliwości Benedykta XVI, Kamerlinga Świętego Kościoła Rzymskiego.

Ksiądz profesor Antoni Kość w latach 1996–2003 prowadził także dość intensywną działalność duszpasterską wśród Koreańczyków z firmy Daewoo w Lublinie, jak również wśród Koreańczyków z Daewoo/FSO Warszawie. W każdą niedzielę rano wsiadał do pociągu i jechał do Warszawy. O godz. 10 odprawiał mszę św. w kaplicy Ojców Dominikanów na Służewcu. Grupa warszawska w najlepszym okresie liczyła około 150 osób. Po mszy św. w Warszawie ks. Antoni Kość wracał z powrotem do Lublina. O godz. 17.00 w kaplicy Księży Werbistów w Lublinie gromadziła się lubelska grupa Koreańczyków. Po mszy św., między godz. 18 a 19, odbywała się katecheza dla dorosłych i szkoła nie-

dzielna dla dzieci. Grupa lubelska w swoim szczytowym okresie liczyła 60 osób. Od końca 2000 r. Koreańczycy zaczęli stopniowo opuszczać Polskę, co było spowodowane kryzysem w firmie Daewoo w Korei.

Ksiądz profesor Antoni Kość prowadził – jak wspominają współpracownicy i przyjaciele – prosty, oszczędny i niezwykle uporządkowany tryb życia. Znany był z tego, że w mieszkaniu, pracy lub podróżach używał zawsze tylko konieczną ilość rzeczy, ubrań i książek. Często żartował, że nie obciąża się rzeczami, gdyż to, co naprawdę mu potrzebne, ma „w głowie”. Niemniej w stosunku do innych osób okazywał hojność. Wspomagał np. studentów z rodzin wielodzietnych i biednych. Jeśli coś zakupił lub otrzymał, a potem przez rok nie używał, to przekazywał innym. Był znany z doskonałej pamięci. Wobec ludzi był otwarty. W dyskusjach lubił błyskotliwość i swadę. Wypełniał swoje naukowe powołanie do końca. Odszedł, poprawiając jeszcze wieczorem rozprawę doktorską. Na biurku pozostał tekst, ołówek z gumką i filiżanka z zieloną herbatą. Odszedł od nas wybitny prawnik, wychowawca i nauczyciel.